Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto
Eduskunta
stiina.hyrri@eduskunta.fi

Asia	HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+41/2023
Viite	Lausuntopyyntö sähköpostilla 25. lokakuuta 2023
Lausunto	6.11.2023

Suomen Filmikamari ry kiittää Sivistys- ja tiedejaostoa pyynnöstä lausua hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi 2024.

Toteamme yleishuomiona elokuva-alan osalta, että Suomi satsaa edelleen elokuva- ja av-alaan merkittävästi vähemmän kuin muut Pohjoismaat. Suomen pitäisi olla panostuksissaan vähintään muiden Pohjoismaiden tasolla. Tästä huolimatta kotimaisella elokuvalla on erinomainen yleisösuhde: tänäkin vuonna kotimaista elokuvaa katsotaan elokuvateattereissa lähes 1,5 miljoonaa kertaa ja sillä on yli 20 % katsojaosuus. Elokuvissa käyminen on Suomen suosituin kodin ulkopuolinen kulttuuriharrastus. Tänä vuonna elokuvissa käydään 7,5 miljoonaa kertaa.

Lausumme seuraavaa

Talousarvioesityksessä Suomen elokuvasäätiöltä ollaan leikkaamassa 968 000 euroa.

Suomen elokuvasäätiön tukivarat ovat tänä vuonna (2023) 800 000 euroa pienemmät kuin 2014.

Elokuvasäätiön tukivaroihin ei ole saatu kymmenessä vuodessa edes indeksikorotuksia. **Elokuvasäätiöltä on käytännössä leikattu vuodesta 2014 lähtien 8 miljoonaa euroa!** Epäsuhta elokuva-alan kulujen kasvun ja tukivarojen ostovoiman välillä on järkyttävä. Samaan aikaan paine mm. elokuvateattereiden esityskaluston uudistamiseen kasvaa.

Esitämme, että Elokuvasäätiöön kohdistuva lähes miljoonan euron leikkaus perutaan ja Elokuvasäätiö, eli elokuva-ala otetaan mahdollisimman pian kansallisten taidelaitosten joukkoon Kansallisoopperan ja -baletin, Kansallisteatterin sekä Kansallisgallerian rinnalle ja kansallisen taidelaitoksen aseman mukaisen rahoituksen piiriin.

Erillismääräraha elokuvateattereiden esityskaluston uusimiseen

Elokuvateatteritoiminta uhkaa loppua kymmenillä paikkakunnilla, ellei Suomen elokuvasäätiö kykene tukemaan teattereita välttämättömissä laitteistohankinnoissa. Suomen elokuvateatterit digitoitiin kymmenisen vuotta sitten hyvin nopealla aikataululla erillismäärärahojen avulla. Digitointi varmisti, että elokuvateatteriver-

kosto säilyi laajana ja jopa vahvistui. Suomessa on nyt 188 elokuvateatteria 135 paikkakunnalla.

Ensimmäisen polven digitaalinen esityskalusto on tulossa käyttöaikansa päähän. Elokuvasäätiö arvioi, että seuraavan viiden vuoden aikana tarvittaisiin lisärahoitusta kaikkiaan 5,5 miljoonaa euroa. Välittömässä vaarassa ovat pienten paikkakuntien yksisaliset elokuvateatterit, joissa esityskalusto vanhenee seuraavan viiden vuoden aikana. Nämä elokuvateatteri edustavat peräti 1/3 kaikista Suomen elokuvateattereista.

Puolet kaikista elokuvateattereista sijaitsee alle 200 000 asukkaan paikkakunnilla ja näistä kaksi kolmasosaa paikkakunnilla, jonka asukasluku jää alle 10 000 asukkaaseen. Erityisesti näille elokuvateattereille elokuvasäätiön tukitoiminta on elinehto.

Vaikka teattereiden toiminta on itsessään kannattavaa, on esityslaitteiston kertainvestointi liian suuri. Nämä elokuvateatterit on reilut kymmenen vuotta sitten pelastettu lähes varmalta tuholta elokuvasäätiölle myönnetyn digitalisointierillismäärärahan turvin.

Esitämme, että Suomalaisten elokuvateattereiden pelastaminen aloitetaan välittömästi ja vuodelle 2024 varataan elokuvasäätiölle miljoonan euron erillismääräraha. Mainittakoon, että jo 300 000 eurolla pystyttäisiin pelastamaan esimerkiksi 10–12 pienen paikkakunnan yksisalista elokuvateatteria. Näissä teattereissa yhden esityslaitteiston kustannukset ovat kohteen mukaan 40 000–55 000 € (alv 0 %). Tukea on myönnetty viime vuosina vastaaviin laitehankintoihin noin 60 % verottomista kustannuksista.

Tiivistelmä

- Elokuvasäätiön lähes miljoonan euron budjettileikkaus vuodelle 2024 on peruttava
- On aloitettava valmistelu elokuvasäätiön (eli elokuva-alan) lisäämiseksi kansallisten kulttuurilaitosten joukkoon
- Elokuvateattereiden esityskaluston uusimiseen on varattava seuraavaksi viideksi vuodeksi 5,5 miljoonan erillismääräraha. Elokuvateattereiden pelastaminen aloitetaan 2024 varaamalla elokuvasäätiölle sitä varten miljoonan euron erillismääräraha.

Kunnioittaen

Tero Koistinen
toimitusjohtaja, Suomen Filmikamari ry

Suomen Filmikamari ry on elokuva-alan keskusjärjestö, jonka jäseniä ovat *Suomen elokuvateatteriliitto – SEOL ry* sekä *Suomen elokuvatoimistojen liitto ry*. Suomessa on 188 elokuvateatteria, joissa on 378 salia. Teattereita on 135 paikkakunnalla, aina Hangosta Ivaloon.

SUOMEN FILMIKAMARI RY — FINLANDS FILMKAMMARE — THE FINNISH CHAMBER OF FILMS
Kaisaniemenkatu 3 B 29 Tel +358 (0)9 6877 2313 E-mail: filmikamari@filmikamari.fi
FI-00100 Helsinki Finland Fax +358 (0)9 6877 2320 www.filmikamari.fi